

РЕШЕНИЕ

№ 118

гр. София, 15.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО III ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мирослава Тодорова

Членове: Христинка Колева
Мирослав Стоянов

при участието на секретаря Радка Ив. Георгиева
като разгледа докладваното от Мирослав Стоянов Въззивно частно
наказателно дело № 20221100600108 по описа за 2022 година

Производството е по реда на гл. XXI НПК.

Образувано е по въззивна жалба, подадена лично от тъжителя СТ. Й. СТ. срещу Разпореждане № 6266 от 08.11.2021 г. по НЧХД № 11634/2021 г. на СРС, НО, 116-ти състав, с което съдът е прекратил наказателното производство поради обективна несъставомерност на описаното деяние.

Във въззивната жалба се иска отмяна на обжалвания акт и връщане на делото на първоинстанционния съд за продължаване на съдопроизводствените действия. Твърди се, че районният съд неправилно е приел, че в тъжбата не се сочат данни за извършено престъпление по чл. 170, ал. 4 НК, преследвано по частен ред. Поддържа се, че тъжителят не твърдял, че не отсяда в жилището си периодично или че не го ползва, както е счетено от районния съд. С разпореждане от 9.09.2021 г. съдът дал указания на тъжителя да уточни кога е посетил апартамента на ул. „Милин камък“ в гр. София и до кого е отправил покана за напускане на апартамента, а впоследствие делото било прекратено на друго основание, за което не били дадени указания от съда, а именно – поради липса на твърдения тъжителят да живее или отсяда в апартамента. Изтъква се, че в обжалвания акт съдът

преждевременно е направил изводи по същество на тъжбата, като е посочил, че тъжителят никога не е ползвал имота, и необосновано е прекратил наказателното производство.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, се явява лично и с повереника си адв. И.К.. Чрез повереника си тъжителят поддържа подадената жалба. Счита тъжбата за редовна по смисъла на чл. 81 НПК с оглед и на изпълнените указания на съда за уточнение от 09.09.2021 г. Заявява, че никъде в тъжбата си не е написал, че не живее в процесния имот и че не го ползва, както неправилно е приел районният съд, както и че има адресна регистрация на адреса на процесното жилище, без да притежава друг имот. Твърди, че обитава апартамента периодично, а не постоянно, тъй като го е страх от хората, които живеят в него. Тъжителят сам заявява, че е получил процесния имот от вуйчо си, но в имота живеели лица с психиатрични диагнози, едното от които било запретиено, а другото с неустановен статут. Същите лица продължавали да живеят в имота въпреки поканата да го напуснат, която тъжителят им отправил.

Въззивната жалба е допустима като подадена от надлежна страна в срока по чл. 319, ал. 1 НПК срещу обжалваем акт съгласно чл. 250, ал. 4 НПК.

Съдът, като се запозна с материалите по делото и след извършената служебна проверка, намира следното.

С обжалвания акт е прието, че липсва обективна съставомерност на вмененото деяние при липса на твърдения от страна на тъжителя, че обитава процесното жилище временно или постоянно, след като „жилище“ по смисъла на чл. 170, ал. 4 НК представлява помещение, което се обитава временно или постоянно от едно или повече лица за живеене, като е без значение собствеността върху помещението.

Видно от твърденията в уточнителна молба до районния съд от 19.10.2021 г., тъжителят посетил апартамента на 15.07.2020 г., когато установил, че в него живеят лицата А.А. и Р.А., които отказали да напуснат апартамент след устно отправена от тъжителя покана, като по отношение на поставената под запрещение Р.А. поканата била отправена чрез нейната настойница А.М., чието жилище тъжителят посетил на същата дата. Отбелязано е, че А.М. също отказала да изведе Р.А. от жилището на тъжителя. Поради това частният тъжител С.С. отправил нотариална покана до

А.А. и Р.А. чрез нейната настойница А.М. за напускане на жилището, връчена на адресатите чрез залепване на уведомление по реда на чл. 47 ГПК. Последвал повторен отказ за напускане на жилището от лицата след последваща покана за това от тъжителя С..

Така във връзка с деянието, инкриминирано с тъжбата, първоначално тъжителят подал жалба до Върховна касационна прокуратура, препратена по компетентност на Софийска районна прокуратура (СРП), която след преценка на материалите по извършената проверка издала Постановление за отказ за образуване на досъдебно производство от 10.06.2021 г. поради липсата на данни за извършено престъпление по чл. 323, ал. 1 НК, а по отношение на евентуално извършено престъпление по чл. 170, ал. 4 НК прокурорът при СРП отбелязал, че наказателно производство за това престъпление може да бъде иницирано само по тъжба на пострадалия до съда на основание чл. 175, ал. 1 НК.

След като получил постановлението за отказ на 12.08.2021 г. С.С. подал тъжба до СРС, уточнена с молба от 19.10.2021 г., срещу А.А., Р.А. и А.М. в качеството ѝ на настойник на Р.А. с искане да бъдат признати за виновни в извършване на престъпление по чл. 170, ал. 4 НК поради това, че след изрични покани от него те не напуснали апартамента, находящ се в гр. София, ул. ****. Тъжителят твърди, че видно от приложения към тъжбата Нотариален акт за дарение от 25.11.2019г. той е придобил процесното жилище от вуйчо си А.Х.А., починал на 26.01.2020 г.

С Разпореждане от 9.09.2021 г. по нчд № 11634/2021 г. на СРС на тъжителя са дадени следните указания: да уточни конкретни физически лица, срещу които повдига обвинение от частен характер, обстоятелствата, при които е извършено престъплението, включително датата на извършване на деянието, както и кога тъжителят е посетил жилището и получена ли е покана със съответно съдържание до определени лица. С горепосочената уточнителна молба тъжителят навел съобразно гореизложеното съответни твърдения относно фактическата рамка на частното обвинение, което насочил срещу три лица - А.А., Р.А. и А.М. в качеството ѝ на настойник на Р.А..

Съобразно гореизложената фактическа обстановка, която настоящият състав приема за установена по делото, съдът формира следните правни изводи:

За да сезира валидно съда, тъжбата съгласно чл. 81, ал. 1 НПК, освен че трябва да бъде писмена и да съдържа данни за подателя и за лицето, срещу което се подава, следва да описва обстоятелствата на престъплението. Съдебният орган, на когото е възложена проверката на редовността на тъжбата, не би могъл да установи дали изложените в тъжбата факти сочат на престъпление, ако не си изясни кое е конкретното престъпление. Без да направи такъв извод, съдът не би могъл да прецени и дали съобщеното в тъжбата престъпление е такова, което се разглежда именно по този процесуален ред, или изисква провеждане на досъдебно производство от прокуратурата и разследващите органи. По аргумент за по-силното основание, когато е предвидено изрично правомощие на съдията-докладчик да прекрати наказателното производство, в случай че тъжбата не отговаря на изискванията по чл. 81, ал. 1 НПК, това несъмнено означава, че съдията-докладчик е длъжен да провери и дали се твърдят обстоятелства на престъпление. Членуването на думата “престъпление” е езиков аргумент, съществуващ наред с формално логическия, който изисква да бъде установено от компетентния орган кое е конкретното заявено престъпление. Отделно от изтъкнатите съображения, спецификата на фактическия състав за повдигане на обвинение за престъпление, което се преследва по тъжба на пострадалия, както и възникването на фигурата на подсъдимия, допълнително категорично обуславят необходимостта да се извърши преценка твърди ли се в тъжбата престъпление и кое е то. По дела, образувани по тъжба на пострадалия, процесуалното качество на подсъдимия възниква едва след като съдията-докладчик приеме тъжбата за редовна, удовлетворяваща изискванията на чл. 81, ал. 3 НПК, и в разпореждането, с което ѝ даде ход, по чл. 252, ал. 4, изр. 2 НПК даде правна квалификация на фактите на твърдяното престъпление. Поради това, за разлика от делата, образувани въз основа на обвинителни актове, споразумения и предложения за освобождаване от наказателна отговорност от прокуратурата, по делата, образувани по тъжба на пострадалия, съгласно чл. 254, ал. 4 НПК на подсъдимия се връчва освен процесуалния документ, по който е образувано делото (тъжбата), и препис от разпореждането на съдията-докладчик за насрочване на делото. Това е така, тъй като обвинението е съвкупност от факти и право, поради което повдигането му по този вид дела е фактически състав, който приключва с разпореждането на съдията-докладчик, с което се дава ход на тъжбата и

правна квалификация на престъплението, предмет на разглеждане.

Ето защо и след като има процесуалното задължение да предаде на съд само обвинения в престъпление и то такова, което се преследва по тѣжба на пострадалия, съдията-докладчик е овластен, в зависимост от резултатите от проверката на редовността на тѣжбата в частта относно данните на престъплението, да ѝ даде ход или да прекрати наказателното производство по реда на чл. 250, ал. 1, т. 1 вр. чл. 24, ал. 5, т. 2 НПК. В процесния случай районният съд е упражнил именно това свое правомощие, като е преценил, че изложените твърдения в тѣжбата не могат да бъдат квалифицирани като престъпление, което се преследва по този процесуален ред.

Основният спорен въпрос, повдигнат от частния тѣжител с жалбата в настоящото въззивно производство, е дали описаното деяние е съставомерно, при положение че липсват твърдения на тѣжителя, че той живее в процесното жилище периодично или постоянно.

Напротив, видно от съдържанието на тѣжбата и от процесуалната му позиция пред въззивния съд, тѣжителят не обитава жилището. Твърди се, че двете лица, които живеят в апартамента и са с уязвим психичен статус (Р.А. – поставена под запрещение, а А.А. – с формално неизяснена способност да се грижи самостоятелно за своите дела, т.е и двамата – лица с увреждания по смисъла на Конвенцията за правата на хората с уврежданията на ООН), са били допуснати съзнателно и доброволно в апартамента от вуйчото на частния тѣжител и са живеели там заедно с него. Пред въззивния съд тѣжителят изтъква, че изпитва страх от тези граждани, затова не ползва жилището, собствеността върху което придобил чрез дарение от вуйчо си.

Престъплението по чл. 170, ал. 4 е израз на конституционната охрана на неприкосновеността на жилището, гарантирана в разпоредбата на чл. 33 от Конституцията на Република България (КРБ). В този смисъл непосредственият обект на защита на наказателноправния състав по чл. 170, ал. 4 НК е неприкосновеността на жилището, което законът охранява от неправомерните действия на друг, така и от самоуправните действия на собственика, а не безпрепятственото упражняване на право на собственост и

други вещни права върху жилището. Това следва от систематичното място на престъплението именно в глава III „Престъпления против правата на гражданите“ от особената част на Наказателния кодекс, а не в глава V „Престъпления против собствеността“. Предмет на престъплението по чл. 170, ал. 4 НК е чуждо жилище, тоест място за живеене, което се използва за живеене от едно или повече лица периодично или постоянно, като е без значение чия е собствеността на жилището. Чуждо жилище по смисъла на същата разпоредба е жилище, в което деецът не може да пребивава на определено правно основание (собственост, наем, др.). Също така, за да е съставомерно деянието по чл. 170, ал. 4 НК, е необходимо лицето, което обитава жилището, да е дало изрично или конклюдентно съгласие на дееца да влезне в жилището. Тази принципна постановка е закрепена и в разпоредбата на чл. 33, ал. 1 КРБ, според която без съгласието на обитателя на жилището никой не може да остава в него освен в случаите, изрично посочени в закона. Важен обективен елемент от състава на нарушаване неприкосновеността на жилището е предхождащото поведение на пострадалия, който трябва изрично да е поканил дееца да напусне жилището, след което само е възможно престъпното бездействие на извършителя.

Действително тъжителят твърди, че неколkokратно е поканил изрично Р.А. и А.А. да напуснат неговото жилище, но от цялостната фактология в тъжбата се изяснява същественото за съставомерността твърдение, че тези лица вече са живеели в жилището преди тъжителят да придобие правото на собственост, поради което той досега не го е обитавал нито спорадично, нито постоянно. Тъжителят посочва, че не той, а неговият вуйчо и праводател е дал съгласието си на лицата, срещу които е насочена тъжбата, да пребивават в жилището. При това положение поканата на следващия собственик до живущите в апартамента да го напускат не е основание тяхното последвало бездействие да осъществява изпълнителното деяние на престъплението по чл. 170, ал. 4 НК.

Ето защо въззивният съд намира на свой ред, че в процесния случай наказателният съд е сезиран с въпрос, който не е от неговата компетентност, защото с тъжбата не се твърди престъпление, а гражданскоправен спор във връзка с ползването на посоченото жилище след смъртта на предишния му собственик, за когото тъжителят излага твърдения, че е негов наследодател. Поради това за районния съд не е съществувало задължението да дава

указания на тъжителя за отстраняване на недостатъци на тъжбата, доколкото всички наведени от него твърдения са ясни и са достатъчни, за да може съдът да извърши правилна проверка на съставомерността им.

По отношение на две от лицата, срещу които е подадена тъжбата – поставената под пълно запрещение Р.А. и А.А., липсват твърдения, които да обосноват, при изтъкнатите специфики на психичния им статус, наличието на субективна страна.

На следващо място, въззивният съд намира за напълно обоснована преценката на районния съд относно липсата на каквито и да е твърдения в тъжбата относно третото лице, срещу което е насочена – А.М., настойник на Р.А.. Наказателната отговорност е лична, поради което недееспособността на Р.А., която предпоставя нейната невменяемост, не може да обоснове алтернативност – в случай че не бъде ангажирана наказателната отговорност на запретената, да бъде реализирана тази на нейния настойник.

С оглед всички изтъкнати съображения, въззивният съд намира, че обжалваното разпореждане е законосъобразно и следва да бъде потвърдено, защото частният тъжител е потърсил защита на правото си на собственост не по предвидения гражданскопроцесуален ред за това.

По разноските

Съгласно чл. 187, ал. 2 НПК разноските по дела, образувани по тъжба на пострадалия, се внасят от тъжителя предварително. В процесния случай частният тъжител, въззивен жалбоподател, не е платил предварително държавна такса за разглеждането на въззивната жалба в размер на 6 лв., определен съгласно разпоредбата на б. „А“, т. 12 от Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието. Поради това и на основание чл. 190, ал. 1 НПК следва бъде осъден да заплати държавната такса за въззивното разглеждане с настоящото решение.

По изложените съображения съдът:

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Разпореждане № 6266 от 08.11.2021 г. по НЧХД № 11634/2021 г. на СРС, НО, 116-ти състав, с което съдът е прекратил наказателното производство по делото.

ОСЪЖДА СТ. Й. СТ., ЕГН: *****, адрес: гр. София, ****, да заплати по сметка на Софийски градски съд за държавна такса сумата в размер на 6 лв. (шест лева).

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Препис от решението да се изпрати на жалбоподателя СТ. Й. СТ..

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____